

HARCKÉSZÜLTSEG ÉS HADTÁPKIKÉPZÉS

A Hadtáp Kiképző Központ életéből

A Hadtáp Kiképző Központ szerzői kollektívája

A Hadtáp Kiképző Központ a Magyar Néphadsereg hadtápjának egyik alapvető intézete. A bivatásos és tartalékos káderképzés, továbbképzés bázisa, amely évente sok száz hallgatóval foglalkozik, törekedve az egyre magasabb követelményeknek, a csapatok, szervek igényeinek eleget tenni. E cikk keretében igyekszik bemutatni a szerzői kollektíva a tanintézetet, méltatva eredményeit, közreadva gondjait, problémáit és felvázolni jövőbeni törekvéseit.

A Szerkesztőség

1979 szeptember elsején a katonai ünnepek egyik legszebbike zajlott le a Hadtáp Kiképző Központban. A X. kerületi FÉKON Ruházati Vállalat – a honvédelmi miniszter elvtárs engedélyével – csapatzászlót adományozott a tanintézet számára. Ezzel a szép akcióval – ahogy a parancsnoki beszédben megfogalmazódott – a több mint egy évtizedes múlta visszatekintő tanintézet teljes értékű önálló egységgé vált.

A Hadtáp Kiképző Központ számos jogelőd után, 1978 szeptember 1-én kezdte meg önálló tanintézeti működését. Az új szervezettel nagyobb lehetőség nyílik arra, hogy intézetünk megfeleljen a vele szemben támasztott magas követelményeknek.

Intézetünk a Magyar Néphadsereg hadtápjának központi tanintézete. Alaprendeltetése: a Magyar Néphadsereg részére hivatásos hadtáp (általános hadtáp, egészségügyi, élelmezési, ruházati, üzemanyag, gépkocsi szállító), emellett elhelyezési és ügyviteli tiszthelyettesek; egyetemet és főiskolát végzettek, továbbá egyéb végzettségű tartalékos tisztek és tiszthelyettesek képzése, továbbképzése. Feladatunk a hivatásos hadtáp tisztek és tiszthelyettesek rövid céltanfolyamokon történő továbbképzése, valamint a csapatok, szervcek és intézetek igénye szerint 2 és 8 hónapos időtartamban szakácsképzés végrehajtása.

Feladataink megtartásában szorosan együttműködünk a többi hivatásos tiszthelyettesképző tanintézettel, a társintézetek hadtáp tanszékeivel (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia és Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola), a seregtestek és magasabbegységek hadtáptörzseivel.

Tanintézetünk az előjáró szervek által meghatározott beiskolázási terveknek megfelelően – jóváhagyott kiképzési és továbbképzési programok alapján – tervezi, szervezi és hajtja végre az intézethez beiskolázott személyi állomány kiképzését, továbbképzését, a csapatok igényeihez és életéhez minél jobb közelítésben.

Az *emeltszintű hivatásos tiszthelyettesképzés* terén fő feladatunk: magas fokú erkölcsi-politikai tudatossággal, aktív cselekvőképességgel, fejlett hivatástudattal, politikai, harci, kiképzői és szakmai vezetői tulajdonságokkal rendelkező hivatásos tiszthelyettesek kiképzése, nevelése és felkészítésük csapatbeosztásuk (önálló alegység szolgálatvezetői, szakaszparancsnoki, raktárvezetői, főszakács, segélyhely-parancsnoki stb.) minél tökéletesebb ellátására.

A feladat nem könnyű, hiszen az intézetünkhöz hivatásos tiszthelyettes képzésre jelentkező fiatalok döntő többsége előtt még ismeretlen fogalom a „hadtáp”, nem ismerik a hadsereget, szokatlan számukra a kötöttség, kevés az elképzelésük a jövőndő beosztásukkal járó felelősségteljes munkáról, munkájuk fontosságáról.

Oktató-parancsnoki állományunknak tehát a kiképzés első időszakában alapvető feladata ismertetni a hallgatókkal a szocialista hadsereg fenntartásának szükségességét, tudatosítani bennük azt a szép és nagyfontosságú feladatot, amely a hadsereg szervezetén belül a hadtáp különböző tagozataira, szerveire, illetve beosztottaira hárul.

A hadsereg korszerűsítése, a szolgálati, élet- és munkakörülmények folyamatos javításának igénye a hadtáp szolgálati ágaival szemben egyre fokozottabb követelményeket támaszt. Ezen igények kielégítésének a maguk területén csak jól képzett, elméleti és mindenekelőtt gyakorlati tudással felvértezett hadtáp tiszthelyettesi állomány képes a követelményeknek megfelelő szinten eleget tenni. Mindezen feladatoknak közvetlen gyakorlati végrehajtása nagymértékben a tanintézetünkből avatás után kikerülő hivatásos hadtáp tiszthelyettesi állományra hárul.

A szakmai ismeretek nyújtása mellett természetesen nem feledkezhetünk meg arról a fontos tényről sem, hogy a hivatásos hadtáp tiszthelyettesek a csapatoknál nemcsak hadtáp szakemberek, hanem egy időben parancsnokok is. Ezen tény alapján a tanintézetünkben folytatott oktatás során nagy súlyt fektetünk hallgatóink – beosztásuknak megfelelő szintű – parancsnokká, politikai oktatóvá és kiképzővé történő képzésére, nevelésére is.

Bizonyított tény, hogy amennyiben az elméleti felkészültség nem párosul gyakorlati tudással önmagában nem biztosítja a feladatok kívánt szinten történő végrehajtását. Ebből adódóan oktató-parancsnoki állományunk kiemelt feladatként kezeli az oktatói folyamatában a gyakorlatias képzés megvalósítását. A szakmai-gyakorlati oktatáshoz megfelelő szaktantermekkel, speciális szakkabinetekkel, hadtáptechnikai eszközparkkal, tankonyhával, valamint a Magyar Néphadseregben egyedülálló gépkocsi-vezetői trenázsörrel rendelkezünk. A szakmai-gyakorlati oktatáshoz ezenkívül rendszeresen igénybe vesszük az alakulat hadtáp objektumait is (raktárakat, konyhát, étkezdét, gyengélkedőt, csapatszámviteli részleget, és más objektumokat).

A parancsnokká, politikai oktatóvá és kiképzővé nevelést nagyban elősegíti, hogy hallgatóink tanintézetünkben kiképzettségi fokuknak megfelelően, váltásos rendszerben különböző alparancsnoki, raj- és szakaszparancsnoki funkciókat látnak el.

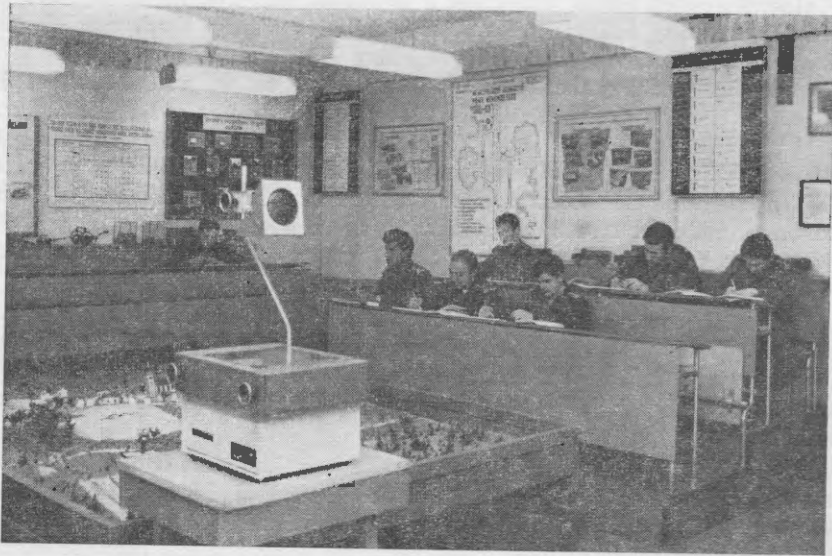
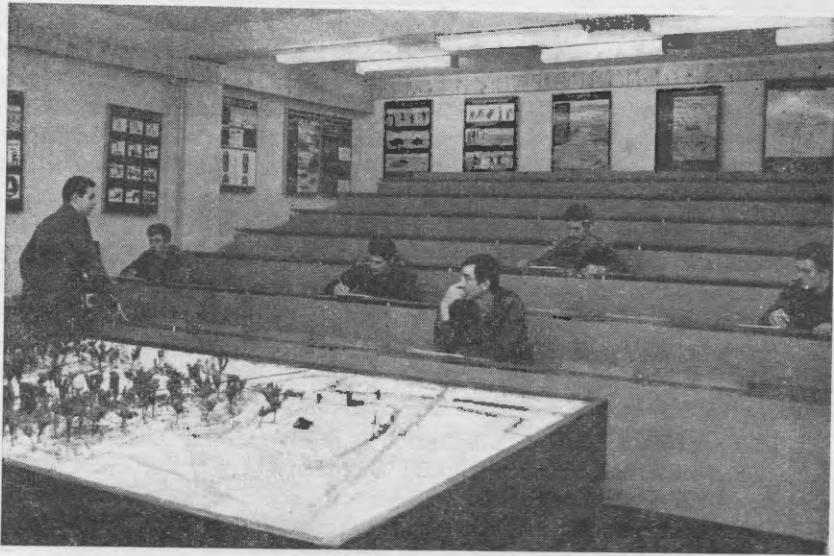
Fontos feladatunk *a különböző céltanfolyamokra beiskolázott hivatásos hadtáp tisztiek, tiszthelyettesek továbbképzése*, ismereteik bővítése, felkészítve őket csapatbeosztásuk magasabb szinten történő ellátására.

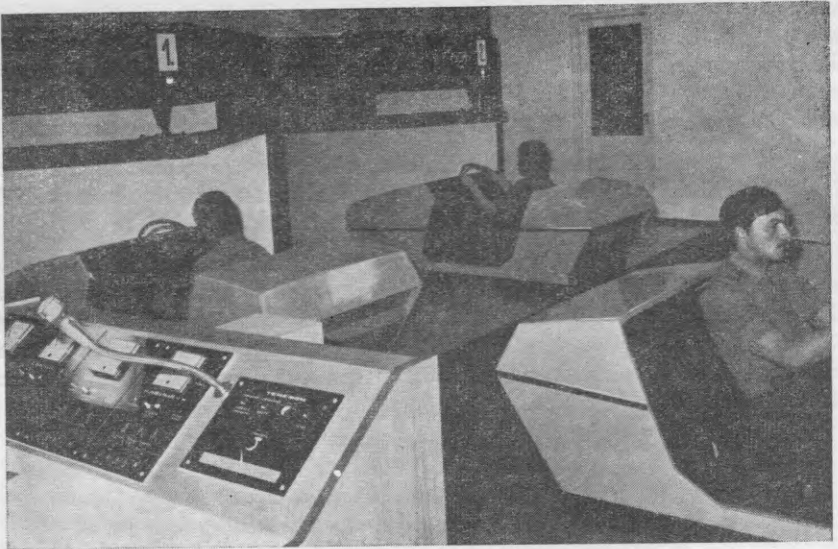
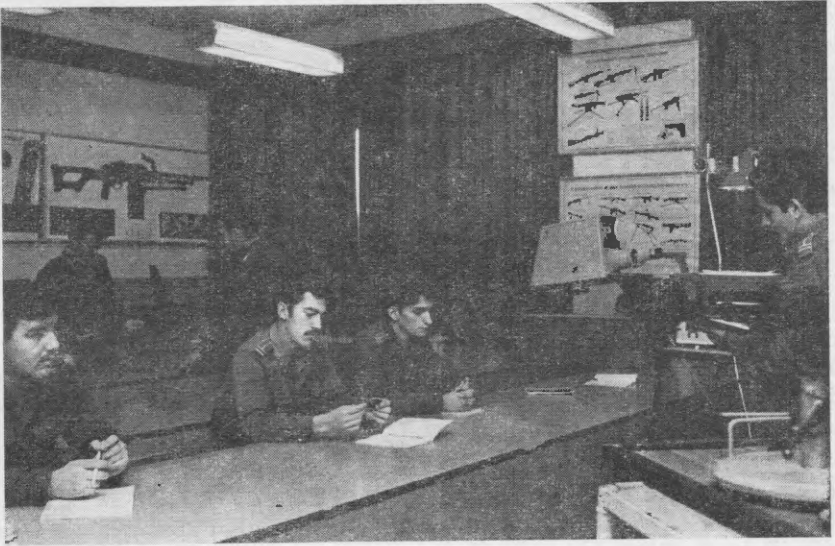
A feladat sajátos, mivel ez a hallgatói állomány már rendelkezik megfelelő gyakorlati tapasztalattal, ám a munka hétköznapjaiban nem tudott lépést tartani a legfrissebb elméleti eredményekkel. Néhányuk munkája formálissá vált. A továbbképzés szűkre szabott idejében ezen elvtársak számára az időarány az elméleti foglalkozások irányába tolódik el. A legújabb elméleti általánosítások – a korszerű harc megvívásával kapcsolatos új hadtápbiztosítási követelmények, módszerek, eljárások – megismertetése nagyon jól felkészült tanárokat követel. Nem tagadjuk, hogy ebben a munkában igen sok segítséget kérünk és kapunk az előjáró szervektől, az akadémia és a tiszti iskola hadtáp tanszékeinek tanáraitól.

Hasonlóképpen *fontos feladatunk a tartalékos képzésre, továbbképzésre beiskolázott állomány felkészítése a béke és háborús hadtáp tiszti, tiszthelyettesi beosztások betöltésére*. A tartalékos állomány kiképzésének folyamatában a fő hangsúlyt a hallgatók gyakorlati felkészítésére fordítjuk. A gyakorlatban ez úgy realizálódik, hogy a tanintézetünkben folyó elméleti oktatás során – mely csak töredéke az összkiképzési időnek – a hallgatók megfelelő elméleti alapot kapnak a korszerű hadtápbiztosítással és várható „M”-beosztásukkal kapcsolatos ismeretekből, a kiképzési idő zömét azonban csapatoknál a profiljuknak megfelelő beosztásban töltik el. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ez a kiképzési mód biztosítja leghatékonyabban a tartalékos kiképzéssel kapcsolatos célkitűzéseink megvalósítását.

Intézetünk emelt szintű oktatással és követelményrendszerrel végrehajtja a magyar néphadsereg részére a *két-, illetve nyolcbónapos szakácsképzést*, olyan igénnyel, hogy a kiképzett állomány tevékenyen hozzájáruljon a személyi állomány korszerű, kulturált és minden igényt kielégítő étkeztetési színvonalának emeléséhez.

A képzés ideje alatt a tanfolyam hallgatói a gyakorlatban is elsajátítják azokat a tudnivalókat, melyek alapján ki tudják elégíteni mindazon feltételeket, melyek biztosítják az életkornak és a korszerű táplálkozási követelményeknek megfelelő étkeztetést. Megítélésünk, hogy ezzel mi is tevékenyen hozzájárulunk a Magyar Néphadsereg személyi állománya korszerű, igényes étkeztetésének végrehajtásához.

A bázisunk előtt álló feladatok végrehajtásához felkészült oktató-nevelő állománnyal, korszerűen berendezett oktatási objektumokkal, oktatás-technikai eszközökkel rendelkezünk. Oktató állományunk jelentős része több éves gyakorlati tapasztalattal, bevált módszerekkel rendelkezik mind a hivatásos, mind a tartalékos állomány képzésénél, továbbképzésénél. Megítélésünk és a csapatoktól törént visszajelzések szerint is egyre korszerűbben kiképzett hivatásos tiszthelyettesi állomány kerül ki iskolánkról, könnyebben beilleszkednek első beosztásukba és egyre inkább megfelelnek a velük szemben támasztott követelményeknek. A kiképzett tartalékos tiszti, tiszthelyettesi állomány egyre inkább méltó társává, segítőjévé válik a hivatásos állománynak a feladatok megoldásában. A különböző céltanfolyamokra beiskolázott hivatásos tiszti, tiszthelyettesi állomány régi ismereteit felfrissíti és a tanfolyam elvégzése után felkészültebb elméleti ismeretekkel tér vissza beosztása ellátásához.

A feladatok sokrétűsége teljes személyi állományunktól azt követeli, hogy az oktatás folyamatát minden szinten tovább tökéletesítse, tartsa szem előtt a csapatok ezzel kapcsolatos elvárásait, igényeit és ennek eredményeképpen a Magyar Néphadsereg részére egyre jobban felkészített hadtáp káderállományt bocsássunk ki iskolánkról.

Annak érdekében, hogy hallgatóink a csapatszolgálatban is megállják helyüket, szükségszerű és elengedhetetlen, hogy mind a hallgatói, mind az oktató-parancsnoki állomány ismerje a csapatéletet, a csapatszolgálat körülményeit, nehézségeit, illetve szépségeit.

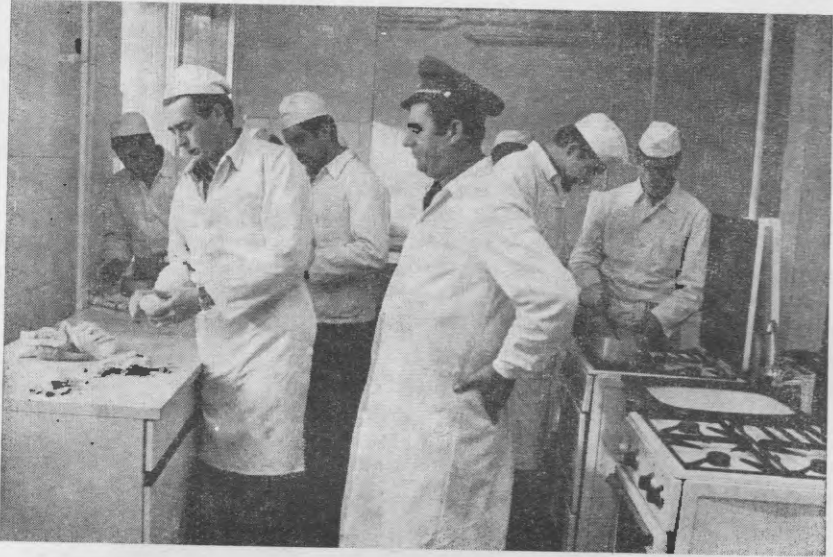
A fenti cél elérése érdekében egyik feladatunk a hallgatói állomány megfelelő, reális tájékoztatása a csapatéletéről, különböző gyakorlatokon a részvételük biztosítása, a gyakorló csapatszolgálatok körültekintő megszervezése, végrehajtása és értékelése, valamint a tapasztalatok hasznosítása. Második feladatunk a csapatszolgálat nem rendelkező oktató-parancsnoki állomány számára gyakorló csapatszolgálatra történő vezénlyéssel biztosítani megfelelő gyakorlati tapasztalatok megszerzését, a tiszthelyettesi munka tartalmának teljes körű megismerését, valamint a csapatok által szervezett különböző módszertani bemutató foglalkozásokon való részvétellel bővíteni a kiképző állomány gyakorlati ismereteit.

Törekvéscinknek megfelelően erősödött a képzés gyakorlati oldala. Ezt a képzés gyakorlati arányának emelésével, a hallgatói csapatgyakorlatának körültekintő megszervezésével és végrehajtásával biztosítottuk.

A kiképzés tárgyi feltételei minőségileg javultak. Tovább korszerűsítettük tantermeinket. S ami a legfontosabb: javult az oktatástechnikai eszközök kihasználtsága. Kezdeti eredmények mutatkoznak a hallgatók önképzéséhez szükséges írásos tananyag kidolgozásában. Jelentős előrelépés tapasztalható az olyan hadtáp létesítmények kialakításában, melyek alkalmasak a szakmai gyakorló foglalkozások eredményes végrehajtására.

Tanintézetünknel megvalósítottuk és tervszerűen, folyamatosan végrehajtottuk a fiatal, illetve csapatgyakorlattal nem rendelkező oktató-parancsnoki állomány két-három hónapos csapatgyakorlaton való részvételét, ahol kiképző tisztjeink előzetesen jóváhagyott feladatterv alapján végzik munkájukat.

A csapatelétről való el nem szakadást szolgálja a kiképző állomány különböző csapatok által szervezett módszertani bemutató foglalkozásokon való részvétele is. Ezekben a bemutató foglalkozásokon szerzett tapasztalatok, illetve új ismeretek realizálása a képzési folyamatban nagymértékben elősegítik oktatási célkitűzéseink elérését.

Élénk kapcsolatot tartunk több más, hasonló profilú intézettel, kiképzési bázissal. Rendszeresen kicseréljük a képzéssel, az oktató-nevelői, módszertani munkával kapcsolatos tapasztalatainkat, s a követendő példákat, módszereket a saját profilunkra átdolgozva következetesen hasznosítjuk.

A ht. tts. hallgatói állomány egyhónapos csapatgyakorlaton vesz részt, ahol a várható beosztásainak megfelelő feladatkörökben gyakorolnak, az oktató-parancsnoki állomány irányítása, illetve ellenőrzése mellett. Az ellenőrzések észrevételei, valamint a csapatgyakorlaton részt vevő hallgatókról kapott jellemzések elemzése és értékelése alapján szerzett tapasztalatokat megfelelően hasznosítjuk.

A képzés gyakorlatias megvalósulását segítette elő, hogy hallgatóink részt vettek egy sor – a különböző csapatok által tervezett és végrehajtott harcászati gyakorlatokon. Így a múlt évben a „KUNSÁG-79”, a PAJZS-79” gyakorlatokon – két, illetve három hét időtartamban, a várható beosztásuknak megfelelő feladatkörökben gyakoroltak hallgatóink az oktató-parancsnoki állomány irányítása és ellenőrzése mellett. A részükre meghatározott konkrét beosztásokban megismerkedtek és aktív résztvevőivé váltak az érintett csapatok, intézetek harcászati helyzetbe helyezési, mozgósítási, harc- és harccal kapcsolatos tevékenységei anyagi-technikai és egészségügyi biztosítási feladatainak végrehajtásában.

Hallgatóink kellő felkészültségről tettek tanúbizonyságot ez év tavaszán a Kossuth Lajos Katonai Főiskolával közösen tervezett és végrehajtott egyhetes tanévzáró-gyakorlaton is. A különböző szakterületeket megoldó hallgatói állomány a gyorsan változó helyzetekre helyesen reagált, gyakorlati tevékenységüket az adott beosztásokban az elvárt követelményeknek megfelelően oldották meg.

A tapasztalatok alapján úgy véljük, hogy a hallgatók gyakorlatias képzése terén kifejtett törekvéseink helyesnek bizonyultak. A hatékonyabb munka érdekében a következő kiképzési években – az érintett csapatokkal összehangolva – még fokozottabb gondot fordítunk hallgatóink gyakorlatias képzésére. Ez úton is kérjük a csapatok illetékes vezetőit segítsenek törekvéseinkben, tegyenek meg mindent a csapatoknál gyakorló hallgatóink eredményes tapasztalatszerzése érdekében.

Egész állományunk véleménye szerint – eredményeink alakulásában döntő, vezető szerepet játszanak a párt- és mozgalmi szervek. Pártalapszervezeteink, és benne kommunistaink értik feladataikat és egyre hatékonyabban dolgoznak. Munkánkban az a felismerés vezet bennünket, hogy szocialista hazánk védelmének megtisztelő feladatát csak értelmileg, érzelmileg azonosult, összeforrott kollektíva képes ellátni.

Javuló tendenciát mutat KISZ-szervezeteink munkája is. Rendszeresen foglalkoznak a fiatalok eszmei-politikai nevelésével. A legutóbbi KISZ-küldöttértekezlet aktivitása igazolta, hogy katonáink élénken reagálnak a jövőjüket érintő, művelődésüket befolyásoló problémákra is.

Tanintézetünkben széles körű közművelődési tevékenység folyik. Három ifjúsági klubbal rendelkezünk. A tiszthelyettes-hallgatók Münnich Ferenc Ifjúsági Klubja kétszer szerezte meg az MN Kiváló Ifjúsági Klubja címet. A többi klub az „MNHF Kiváló Klubja” címért küzd. 15 000 kötetes könyvtárunk képes intézetünk igényeit kielégíteni. Az elmúlt években állományunk 80 százaléka rendszeres olvasója volt könyvtárunknak. A múlt évben mintegy 10 000 kötet könyvet kölcsönöztek könyvtárunkból. Az év során vásárolt könyvek értéke pedig meghaladja a 60 000 forintot. Rendszerek aleggységeinknél az író-olvasó találkozók.

A szakköri munkánkban is eredmények vannak. Az elmúlt időszakban fejlődött a fotó-, a barkácsszakkör tevékenysége. Az amatőr előadó-művészeti mozgalomban minden évben az a törekvésünk, hogy lehetőleg ne legyen olyan hallgató, aki valamely ágazatban ne venne részt. Eredményesen szerepelt legutóbb az irodalmi színpadunk Kecskeméten. Kezdeti eredményeket ért el énekkarunk és táncsoportunk is.

A kiképzési év indításával már több mint 100 fiatal kapcsolódott be az öntevékeny művészeti tevékenységbe.

Intézetünk kiterjedt területi kapcsolatokkal rendelkezik, amelyek jól szolgálják a nép és a hadsereg összeforrttságának szilárdítását.

Az 1978/79-es évben felvettük a kapcsolatot a kerület egyik kiemelkedő üzemével a FÉKON Vállalattal. A kapcsolat gyümölcsöző együttműködéssé alakult, amelynek legszebb mozzanata volt az intézet részére adományozott csapatzászló, de a közös munka megnyilvánul a honvédelmi nevelésben, a kulturális tevékenységben és a sportéletben egyaránt.

A fejlődés – mint az élet minden területén – igényként jelentkezik intézetünk munkájában is. Ez a feladat másként vetődik fel a hivatásos tiszthelyettesképzésben és megint másként a tartalékos képzésben. Sajátossággal rendelkezik a tanfolyamokra vezényelt tisztek, tiszthelyettesek kiképzésének fejlesztése is.

A hivatásos tiszthelyettesek képzési rendszerének korszerűsítése megköveteli a tárgykör-programok, tematikák teljes átdolgozását. Ennek megfelelően új oktatási módszereket kell kialakítanunk, tökéletesíteni kell az audiovizuális eszközök alkalmazását, jelentősen előbbre kell lépni a programozott oktatás érdekében. S mindezt párosítani kell az oktatás gyakorlatiasságával. Csak így válhat lehetővé, hogy a Magyar Néphadsereg hadtápjának jól felkészült, a gyakorlati tevékenységre kiválóan alkalmas tiszthelyetteseket adhassunk.

Gondot jelent az esetenként évtizedes csapatszolgálattal rendelkező tisztek, tiszthelyettesek továbbképzése intézetünk számára. Egy-egy ilyen tanfolyami továbbképzés az elmélet és a gyakorlat ütköztetését is eredményezi. Jól felkészült tanári állomány képes csak feloldani a jelentkező ellentmondásokat. A gyakorlati életre, a csapatszolgálatra való „életszagú” felkészítés feltételei sajnos nem minden téren állnak rendelkezésre. Elméleti felkészültséggel rendelkező tisztek végzik e munkát, de nem rendelkeznek mindannyian a szükséges csapattapasztalattal. Ezért fontosnak tartjuk a nevelők gyakorlati tapasztalatokkal való felvérteztetését és várjuk is a tanári állományba a nagy csapattapasztalattal rendelkező, tanítási vágygal rendelkező elvtársakat. A feladat nem könnyű, nem is mindig látványos és hálás, de szép és nemes, magas hivatástudattal megoldható.

A tartalékos képzés jelentőségét úgy ítéljük meg, hogy túlnő az intézet, de az MN keretein is. Társadalmi jelentőségűnek tekintjük, hisz a fiatal értelmiség honvédelmi szemlélettel való felvérteztetése az egész társadalom ügye. Ennek sikere

vagy sikertelensége hosszú évekre meghatározza állásfoglalásukat a haza fegyveres védelmének szükségességében, a baráti hadseregekhez való viszonyban, a háború és a béke kérdésében. E feladat végrehajtásának feltételeit az intézet katonai és pártvezetése rendszeres tanulmányozás tárgyává teszi. Javasolnánk a hallgatóinkat csapatgyakorlatra fogadó egységek parancsnokainak, pártpolitikai szerveinek, hogy tekintsék nagy fontosságú feladatnak a fiatal értelmiségi gárda szervezett, hatékony honvédelmi nevelését. Folytatódjon az intézetben megkezdett nevelő tevékenység azzal a tartalmi töltéssel, hogy a csapatoknál végzett munka erősítse honvédelmi szemléletüket. Arra törekszünk, hogy ezek a fiatalok avatásuk után tartalékos tiszthez méltóan ítéljék meg a Magyar Néphadsereg helyét és szerepét, környezetükre képesek legyenek pozitív hatást kiváltva képviselni a párt honvédelmi politikáját, szükség esetén teljesíteni beosztásukban hivatásukat. E feladatot csak a befogadó alakulatok segítségével közösen tudjuk megoldani.

*

Eredmények és gondok is jellemzik munkánkat. Tanintézetünk létének és működésének jellemző vonása az egészséges kibontakozás, ami az eredményesebb munka irányába mutat. Személyi állományunk a parancsokban és intézkedésekben meghatározott feladatokat megértette, végrehajtása érdekében eredményes munkát végez.

Alapelgondolásunk, hogy gondjainkat, problémáinkat zömmel saját magunknak kell megoldanunk. Ezek során – a gyorsabb előrehaladás, az oktatás-nevelés hatékonyabbá tétele érdekében szilárdítani kell a vezetést, határozottabbá tenni a követelménytámasztást, a parancsok, intézkedések végrehajtásának megkövetelését, javítani kell és hatékonyabbá kell tenni a belső ellenőrzést. A végrehajtás színvonalának emelése érdekében hatékonyabban alkalmazzuk a rendelkezésre álló ösztönzőket – a dicséretet és a felelősségre vonást is.

Javítanunk kell az oktató-parancsnoki állomány pedagógiai felkészültségét, képességüket a hallgatók gyakorlatias képzésére. További erőfeszítéseket kell tennünk személyi állományunk minden oldalú ellátásának javítása érdekében. A lehetőségekhez képest javítanunk kell a közművelődés tárgyi feltételeit. Meggyőződésünk, hogy személyi állományunk, ahogyan eddig, a jövőben is egységesen támogatja törekvéseinket.